

LIPIEC-SIERPIEŃ 2021

MONITOR JAPOŃSKI

„Monitor Japoński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną Japonii, ze szczególnym naciskiem na aktywność w regionie Europy Środkowo-Wschodniej i w Unii Europejskiej

DR MARCIN SOCHA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet ŁÓDZKI

MONITOR JAPOŃSKI

LIPIEC-SIERPIEŃ 2021

PODSUMOWANIE IGRZYSK OLIMPIJSKICH W TOKIO

Premier Suga Yoshihide podziękował obywatelom za współpracę i stwierdził, że Japonia wypełniła swoją odpowiedzialność jako gospodarz igrzysk olimpijskich. Japońscy sportowcy zdobyli rekordową liczbę złotych medali. W trakcie trwania igrzysk wyraźnie wzrosło poparcie społeczeństwa dla organizacji imprezy. 56 procent ankietowanych uznało, że decyzja o organizacji igrzysk w lipcu była słuszna. Niestety pozytywne nastroje związane z imprezą nie przełożyły się na wzrost poparcia dla obecnego rządu, który zmaga się ze spadkiem popularności w sondażach.

I. WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

5 lipca: wyniki wyborów do zgromadzenia metropolitalnego w Tokio.

Kluczowymi czynnikami, które wpłynęły na decyzję wyborców było stanowisko kandydatów w sprawie organizacji igrzysk olimpijskich oraz niedobór szczepionek na COVID-19. Partia Tomin First no Kai, która forsowała przeprowadzenie olimpiady i paraolimpiady, straciła w wyborach status wiodącej siły w zgromadzeniu. Japońska Partia Komunistyczna wzywała do odwołania Igrzysk, podczas gdy Japońska Partia Konstytucyjno-Demokratyczna opowiedziała się za ich odwołaniem lub kolejnym przełożeniem. Obie partie powiększyły liczbę mandatów w zgromadzeniu. Koalicji PLD i Komeito nie udało się zdobyć większości w 127-osobowym zgromadzeniu, co należy uznać za porażkę rządu.

8 lipca: wprowadzenie kolejnego stanu wyjątkowego w Tokio. Organizatorzy olimpiady mają zakazać wszystkim widzom wstępu na igrzyska w związku z wprowadzeniem kolejnego stanu wyjątkowego na terenie Tokio. Na kilka tygodni przed otwarciem igrzysk w stolicy Japonii zaobserwowano wzrost zakażeń COVID-19.

13 lipca: Japonia postrzega napięcia na Tajwanie jako zagrożenie dla bezpieczeństwa regionalnego. Japoński rząd jest zaniepokojony rosnącym napięciem wokół Tajwanu ponieważ Chiny intensyfikują działania wojskowe w tym rejonie, a Stany Zjednoczone zwiększają wsparcie dla wyspy. W białej księdze opublikowanej przez japońskie Ministerstwo Obrony stwierdzono, że „ustabilizowanie sytuacji na Tajwanie jest ważne dla bezpieczeństwa

narodowego Japonii i stabilności społeczności międzynarodowej". Dokument zwraca także uwagę na rosnącą pozycję militarną Chin oraz rywalizację technologiczną pomiędzy Pekinem a Waszyngtonem, która zagraża stabilności w regionie Indopacyfiku. Rzecznik chińskiego MSZ Zhao Lijian nazwał raport "skrajnie błędnym i nieodpowiedzialnym". Atmosferę podsycił także Wicepremier Asō Tarō, który powiedział, że Japonia powinna połączyć siły ze Stanami Zjednoczonymi, aby bronić Tajwanu przed jakąkolwiek inwazją.

19 lipca: niskie poparcie dla gabinetu Sugi. Tuż przed otwarciem igrzysk olimpijskich w Tokio poparcie dla rządu Sugi Yoshihide spadło do 31%. 49% ankietowanych nie jest zadowolonych z działań obecnego rządu. W centrum krytyki obywateli znalazły się opóźnienia w programie szczepień oraz nieskuteczna strategia walki z pandemią COVID-19. Znaczna część obywateli krytykuje również decyzję o organizacji IO w sytuacji wzrostu zakażeń w Tokio.

20 lipca: Wielka Brytania rozmieści na stałe dwa okręty wojenne na wodach azjatyckich. We wrześniu lotniskowiec Queen Elizabeth i okręty eskorty popłyną z wizytą do Japonii. Londyn pogłębia więzi bezpieczeństwa z japońskim rządem, który w ostatnich miesiącach wyraził rosnący niepokój w związku z ambicjami terytorialnymi Chin oraz sytuacją na Tajwanie. W odpowiedzi do Japonii udał się sekretarz obrony Wielkiej Brytanii Ben Wallace. Brytyjski minister poinformował, że jeszcze w 2021 roku Wielka Brytania na stałe rozmieści dwa okręty wojenne na wodach azjatyckich. Londyn wyśle także jednostkę wyszkoloną do podejmowania misji obejmujących ewakuacje i operacje antyterrorystyczne.

21 lipca: USA, Japonia i Korea Południowa rozmawiają o Korei Północnej. Pomimo napiętych stosunków między Japonią a Koreą Południową w Tokio odbyły się trójstronne rozmowy dotyczące bezpieczeństwa na półwyspie. Korea Północna odrzuca amerykańskie starania dyplomatyczne, odkąd prezydent USA Joe Biden zastąpił Donalda Trumpa. Japoński wiceminister spraw zagranicznych Mori Takeo powiedział, że trójstronna współpraca ze Stanami Zjednoczonymi jest kluczowa dla denuklearyzacji Korei Północnej. Choi Jung Kun, wiceminister spraw zagranicznych Korei Południowej, określił kwestię nuklearną Korei Północnej jako "długą grę", która wymaga cierpliwości.

21 lipca: Japonia wzywa Australię do koordynacji działań w sprawie Chin. Ambasador Japonii w Australii zaproponował organizację wspólnych manewrów wojskowych na Morzu Wschodniochińskim, twierdząc, że ten szlak żeglugowy jest tak samo ważny jak Morze Południowochińskie dla bezpieczeństwa i dobrobytu Australii. Ambasador Yamagami Shingo stwierdził, że podobnie myślące kraje muszą "połączyć siły", aby stawić czoła wyzwaniom spowodowanym przez wzrost znaczenia Pekinu. Japonia i Australia są na końcowym etapie negocjowania porozumienia obronnego, które pozwoli ich siłom zbrojnym trenować na własnych wodach obu państw.

24 lipca: otwarcie Igrzysk Olimpijskich w Tokio. 23 lipca w Tokio oficjalnie rozpoczęto igrzyska olimpijskie. Ceremonia otwarcia była znacznie skromniejsza niż podczas poprzednich igrzysk w Rio de Janeiro, co miało odzwierciedlać sytuację pandemiczną, której nie udało się jeszcze opanować. Niestety organizatorom nie udało się powstrzymać zakażeń wewnątrz wioski olimpijskiej. W przeddzień igrzysk zarejestrowano znaczny wzrost liczby zakażeń w Tokio. Dodatkowo 21 lipca potwierdzono również 75 zakażeń COVID-19 wśród zawodników i wolontariuszy. Igrzyska nie przyniosły oczekiwanych rezultatów dyplomatycznych. Premier Suga spotkał się z przywódcami zaledwie 12 państw i organizacji. W otwarciu olimpiady w Rio w roku 2016 wzięło udział ponad 40 przedstawicieli najwyższego szczebla. Najważniejszym punktem były rozmowy z pierwszą damą Stanów Zjednoczonych Jill Biden, które dotyczyły głównie idei Wolnego i Otwartego Indopacyfiku. W otwarciu wzięł udział prezydent Emmanuel Macron, który reprezentował Francję, gospodarza igrzysk w 2024 roku.

29 lipca: Japoński rząd zachęca dorosłych obywateli do szczepień. Japonia zmaga się z rekordowym wzrostem liczby zachorowań na COVID-19. W samym Tokio zarejestrowano ponad 3000 zakażeń dziennie. Japoński minister ds. szczepień Kōno Tarō stwierdził, że kluczowym elementem będzie dostarczenie szczepionki dla grupy młodych dorosłych, wśród których zaobserwowano największy wzrost zachorowań. Programy szczepień w Japonii znacznie przyspieszył. Japonia wykonuje ponad 10 milionów szczepień tygodniowo. Niestety wielu obywateli, którzy skończyli 21 rok życia nie wyraża chęci wzięcia udziału w szczepieniach. Rząd planuje uruchomienie internetowej kampanii informacyjnej w celu zwalczania dezinformacji na temat szczepionek.

31 lipca: Japonia podwyższa stan zagrożenia w związku z COVID-19. Premier Suga Yoshihide ogłosił stan wyjątkowy w prefekturach Saitama, Kanagawa i Chiba oraz w zachodniej prefekturze Osaka, obowiązujący od 31 sierpnia. Pięć innych obszarów, w tym Hokkaido, Kioto, Hyogo i Fukuoka, zostanie objętych mniej rygorystycznymi restrykcjami. W Tokio zaobserwowano gwałtowny wzrost liczby zakażeń pomimo ponad dwóch tygodni środków nadzwyczajnych.

9 sierpnia: podsumowanie igrzysk olimpijskich. Po zakończeniu letnich igrzysk olimpijskich premier Suga Yoshihide podziękował obywatelom za współpracę i stwierdził, że Japonia wypełniła swoją odpowiedzialność jako gospodarz. Przewodnicząca komitetu organizacyjnego igrzysk olimpijskich Hashimoto Seiko stwierdziła, że igrzyska odbyły się bez większych incydentów i były źródłem nadziei dla świata, pomimo bezprecedensowych wyzwań stawianych przez pandemię koronawirusa. Liczba przypadków COVID-19 potwierdzonych od początku lipca wśród osób związanych z olimpiadą wyniosła 430. Organizatorzy czekają z podsumowaniem imprezy do zakończenia igrzysk

paraolimpijskich 5 września. Japońscy sportowcy zdobyli rekordową liczbę złotych medali na olimpiadzie. W trakcie trwania igrzysk wzrosło poparcie społeczeństwa dla organizacji imprezy. 56 procent ankietowanych uznało, że decyzja o organizacji imprezy w lipcu była słuszna, a tylko 32 procent, wyraziło odmienne zdanie.

11 sierpnia: sąd w Korei Południowej odrzuca pozew przeciwko Mitsubishi Materials. Południowokoreański sąd rejonowy odrzucił w środę pozew o odszkodowanie złożony przez pięciu Południowych Koreańczyków przeciwko Mitsubishi Materials Corp. w związku z pracą w czasie wojny, twierdząc, że pozew został złożony po upływie terminu przedawnienia sprawy cywilnej.

11 sierpnia: Tokio szuka pomocy w pokryciu ogromnego deficytu olimpijskiego. Władze Tokio będą naciskać na rząd centralny, aby ten pomógł pokryć deficyt będący efektem organizacji letnich igrzysk w czasie pandemii. Pandemia koronawirusa spowodowała wzrost kosztów organizacji olimpiady przy jednoczesnym zmniejszeniu przychodów. Władze metropolitalne twierdzą, że nie mają wystarczająco dużo pieniędzy, by pokryć koszty igrzysk. Decyzja o zakazie wstępu dla widzów, spowodowała utratę większości wpływów z biletów w wysokości około 813 milionów USD. Dodatkowe środki zostały przeznaczone na środki zapobiegające zakażeniom COVID-19 podczas IO. Źródła w Komitecie Organizacyjnym Olimpiady w Tokio szacują, że łączne straty wyniosły kilkadziesiąt miliardów jenów. Całkowity koszt organizacji IO w Tokio przewyższył koszt igrzysk w Rio de Janeiro w 2016 roku o około 8,2 miliarda USD.

13 sierpnia: spada zaufanie do rządowej strategii walki z COVID 19. Podczas sezonu urlopowego wiele osób ignoruje rządowe apele o unikanie podróży i trzymanie się z dala od barów i restauracji. Tymczasem Japonia zmaga się z rekordowym wzrostem zakażeń, których liczba przekroczyła 10 000 dziennie. Rząd liczy na widoczne przyspieszenie programu szczepień. Do tej pory zaszczepiono niecałe 40% populacji.

15 sierpnia: Suga obiecuje, że Japonia nie będzie ponownie prowadzić wojen a ministrowie odwiedzają świątynię Yasukuni. Podczas ceremonii upamiętniającej zakończenie II wojny światowej premier Suga zapewniał, że Japonia już nigdy nie będzie prowadzić wojny. Przemówienie obecnego premiera było bardzo podobne do słów wygłaszanych przez jego poprzednika Abe Shinzō. W tym samym czasie kilku członków gabinetu oraz były premier Abe odwiedzili świątynię Yasukuni postrzeganą przez krytyków jako symbol dawnego militarystyki kraju.

17 sierpnia: Japonia zabezpiecza dodatkowe dostawy szczepionki Pfizera. Minister Kōno Tarō zapewnił, że Japonia zabezpieczyła wystarczającą ilość szczepionki Pfizer COVID-19, aby zapewnić dawkę przypominającą dla osób,

które jej potrzebują. Minister poinformował, że rząd centralny osiągnął porozumienie z amerykańską firmą farmaceutyczną. Rząd centralny nie podjął jeszcze decyzji, czy konieczne jest podanie dodatkowej, trzeciej dawki szczepionek COVID-19.

21 sierpnia: Chiny protestują przeciwko otwarciu dialogu bezpieczeństwa między Tajwanem a Japonią. Japońskie media poinformowały, że Partia Liberalno-Demokratyczna planuje uruchomienie dialogu online z tajwańską partią rządzącą. Podczas konferencji prasowej chińskie ministerstwo spraw zagranicznych oświadczyło, że sprzeciwia się oficjalnej wymianie zdań między obiema stronami i przestrzegło japoński rząd przed pochopnymi działaniami. Dialog może okazać się przełomem w relacjach tajwańsko-japońskich.

21 sierpnia: zmiana na stanowisku ambasadora Stanów Zjednoczonych w Japonii. Biały Dom ogłosił nominację Rahma Emanuela na stanowisko ambasadora Stanów Zjednoczonych w Japonii. Rahm Emanuel to były kongresman, który od 2009 roku pełnił funkcję szefa sztabu Barracka Obamy i kierował staraniami o uchwalenie tzw. ustawy Obamacare. Następnie pełnił funkcję burmistrza Chicago od 2011 do 2019 roku.

22 sierpnia: Japoński minister spraw zagranicznych z wizytą w Iranie. Prezydent Iranu spotkał się w Teheranie z japońskim ministrem spraw zagranicznych Motegim Toshimitsu. Jest to pierwsza wizyta japońskiego urzędnika od czasu, gdy Raisi został nowym prezydentem Iranu. Motegi spotkał się także z innymi irańskimi urzędnikami, w tym nominowanym przez Raisiego ministrem spraw zagranicznych, Hosseinem Amirabdollahianem. Wizyta ma na celu wzmocnienie relacji dwustronnych i kontynuowanie wysiłków dyplomatycznych w celu deeskalacji i stabilizacji sytuacji na Bliskim Wschodzie.

23 sierpnia: Iran wzywa Japonię do uwolnienia miliardów zablokowanych funduszy. Prezydent Iranu Ebrahim Raisi wezwał Japonię do uwolnienia irańskich funduszy zamrożonych w tym kraju. Z powodu sankcji nałożonych na sektor bankowy i energetyczny, Iran nie był w stanie pozyskać dziesiątek miliardów dolarów swoich aktywów pochodzących głównie z eksportu ropy i gazu w zagranicznych bankach, w tym 3 miliardów dolarów ulokowanych w bankach japońskich. Od kwietnia trwają rozmowy dotyczące przywrócenia paktu nuklearnego, na mocy którego Teheran zgodził się ograniczyć swój program nuklearny, w zamian za poluzowanie sankcji. Teheran zaprzecza, że dąży do uzyskania broni jądrowej.

23 sierpnia: partia rządząca przegrywa wybory lokalne w Jokohamie. Popierany przez opozycję Yamanaka Takeharu zwyciężył w wyborach na burmistrza Jokohamy, pokonując kandydata rządzącej Partii Liberalno-Demokratycznej Okonogiego Hachiro. Kolejna klęska PLD w wyborach lokalnych

jest efektem spadającego poparcia społecznego. Jokohama jest stolicą prefektury Kanagawa, drugiego po Tokio najludniejszego miasta w kraju i siedzibą okręgu wyborczego, z którego startował premier Suga.

26 sierpnia: ustalono datę wyborów na nowego szefa PLD. Rządząca Partia Liberalno-Demokratyczna poinformowała, że 29 września przeprowadzi wybory na lidera. Dzień wcześniej premier Suga Yoshihide, spotkał się z Nikaiem Toshihiro, sekretarzem generalnym LDP by ponownie uzyskać jego poparcie. Kishida Fumio, były minister spraw zagranicznych ogłosił, że również będzie się ubiegał o najwyższe stanowisko w LDP.

28 sierpnia: Japonia przeznaczy dodatkowe 13 mld dolarów na walkę z pandemią. Rząd Japonii postanowił sięgnąć do swoich rezerw w celu wsparcia strategii walki z pandemią COVID-19. Prawie 8 miliardów USD zostanie przeznaczonych na zakup dodatkowych szczepionek od zagranicznych producentów. Ponad 2 miliardy zostaną wydane na zabezpieczenie leków w postaci przeciwciał neutralizujących wirusa.

31 sierpnia: przygotowania do wyścigu o fotel szefa PLD. Kandydaci w zbliżających się wyborach, które mają wyłonić następnego premiera zabiegają o poparcie byłego szefa rządu Abe Shinzō. Abe spotkał się 30 sierpnia z Kishidą Fumio, byłym ministrem spraw zagranicznych, który ogłosił zamiar startu w wyborach zaplanowanych na 29 września. Uzyskanie poparcia Abe jest uważane za kluczowe, ponieważ posiada on wpływy w największej frakcji LDP kierowanej przez byłego sekretarza gabinetu Hosodę Hiroyukiego oraz frakcji ministra finansów Asō Tarō. Takaichi Sanae, była minister spraw wewnętrznych, która wykazała zainteresowanie startem w wyścigu prezydenckim LDP, również pozostawała w bliskim kontakcie telefonicznym z Abe w ostatnich tygodniach.

31 sierpnia: problemy z ewakuacją Japończyków z Afganistanu. Rząd wysłał do operacji trzy samoloty transportowe ASDF, aby ewakuować Japończyków i około 500 afgańskich pracowników ambasady Japonii i Japońskiej Agencji Współpracy Międzynarodowej. Pomimo wielu lotów między Islamabadem a Kabulem, do 27 sierpnia udało się uratować tylko jednego Japończyka i 14 afgańskich urzędników obalonego rządu. Japońskie samoloty utknęły na lotnisku w Islamabadzie, stolicy Pakistanu. Władze w Tokio twierdzą, że gwałtowne pogorszenie bezpieczeństwa wokół lotniska w Kabulu uniemożliwia ewakuację. Minister obrony Kishi Nobuo zastanawia się nad kolejnymi posunięciami w sprawie kryzysu, lecz zapewnia, że japoński rząd zrobi wszystko, by im pomóc.

KOMENTARZ

Pomimo tego, że Igrzyska Olimpijskie w Tokio przebiegały bez większych perturbacji, zyskując akceptację większej części społeczeństwa, nie przełożyło się to na korzyści polityczne dla gabinetu Sugi Yoshihide. W trakcie trwania igrzysk w kraju nastąpił gwałtowny wzrost liczby zakażeń COVID-19, lecz japoński rząd wielokrotnie zaprzeczał, jakoby miało to związek z organizacją imprezy. Wzrost zakażeń jest porażką administracji Sugi, który obiecywał, że uda się zapanować nad rozprzestrzenianiem wirusa, dzięki izolacji wioski olimpijskiej i wprowadzeniu skutecznego programu szczepień. Żadnej z tych obietnic nie udało się zrealizować. Ponad 400 uczestników olimpiady i osób związanych z igrzyskami zostało zarażonych. Japonia pozostaje daleko w tyle jeśli chodzi o szczepienie populacji w porównaniu z innymi państwami uprzemysłowionymi. Rząd i Partia Liberalno-Demokratyczna liczyli na to, że udana organizacja igrzysk w Tokio doprowadzi do wzrostu poparcia dla jego gabinetu przed jesiennymi wyborami do Izby Niższej. Niestety poparcie dla premiera w sondażach spadło do 28% a 53% obywateli nie jest zadowolonych z działań rządu, co praktycznie przekreśla szanse Sugi na zwycięstwo w następnych wyborach na szefa Partii Liberalno-Demokratycznej.

Warto również zwrócić uwagę na doniesienia dotyczące otwarcia dialogu ds. bezpieczeństwa pomiędzy Japonią a Tajwanem, które spotkały się ze zdecydowanym sprzeciwem ze strony Pekinu. Kwestia bezpieczeństwa w Cieśninie Tajwańskiej pojawiła się również w najnowszym wydaniu białej księgi opublikowanej przez Ministerstwo Obrony. Podobnie jak w czerwcu, głos w sprawie zabrał Wicepremier Asō Tarō, który powiedział, że Japonia powinna połączyć siły ze Stanami Zjednoczonymi, aby bronić Tajwanu przed jakąkolwiek inwazją. Jednocześnie japoński rząd kontynuuje działania, mające na celu wzmacnianie anty-chińskich sojuszy w regionie Azji i Pacyfiku. Ich efektem ma być zacieśnienie współpracy wojskowej z Wielką Brytanią i Australią. Przywołanie kwestii Tajwanu, jest reakcją na wypowiedzi przewodniczącego Xi Jinpinga, który w lipcu mówił o dokończeniu procesu „zjednoczenia” z Tajwanem.

II. JAPONIA W EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

5 lipca: wizyta Ambasadora Japonii w Lublinie. W dniach 29-30 czerwca 2021 Ambasador Miyajima złożył wizytę w Lublinie gdzie wziął udział w II Forum Regionów Trójmorza. Ambasador spotkał się z Marszałkiem Województwa Lubelskiego Jarosławem Stawiarskim, Wiceprezydentem Miasta Lublina

Mariuszem Banachem oraz Dyrektorem Instytutu Europy Środkowej Beatą Surmacz.

14 lipca: polsko-japońska współpraca infrastrukturalna. Ambasador Japonii Miyajima Akio złożył wizytę kurtuazyjną w Ministerstwie Infrastruktury. Minister Andrzej Adamczyk przedstawił ambasadorowi Japonii planowane i realizowane inwestycje infrastrukturalne na terenie Polski. Wśród kluczowych projektów wymieniono inwestycję w rejonie przeładunkowym Małaszewicze, wchodzącego w skład szlaku kolejowego łączącego Azję i Europę. Podczas spotkania rozmawiano także o zaangażowaniu Japonii w rozbudowę sieci kolejowej w ramach budowy Centralnego Portu Komunikacyjnego oraz o zwiększeniu przepustowości kolejowego przejścia granicznego Terespol. Na potkaniu poruszono także kwestię połączeń żeglugowych pomiędzy polskimi portami morskimi, a portami japońskimi.

22 lipca: odznaczenie dla prezesa Toyoty Uchiyamady Takesiego. Prezydent Andrzej Duda uhonorował prezesa Toyoty Krzyżem Komandorskim Orderu Zasługi. Odznaczenie zostało wręczone w polskiej ambasadzie w Tokio, w ramach wizyty prezydenta Dudy w Japonii. Uchiyamada Takeshi otrzymał order za wybitne zasługi w rozwijaniu przemysłu motoryzacyjnego w Polsce oraz działalność na rzecz współpracy kulturalnej.

25 lipca: spotkanie prezydenta Andrzeja Dudy z premierem Japonii. Prezydent RP Andrzej Duda wziął udział w otwarciu IO w Tokio. Prezydent spotkał się z premierem Japonii oraz odbył audiencję u cesarza Naruhito. Rozmowy z szefem japońskiego rządu dotyczyły współpracy dwustronnej oraz zaangażowania japońskich podmiotów biznesowych i inwestycyjnych w Inicjatywę Trójmorza. Japoński rząd będzie zachęcać firmy do inwestycji w sektorach infrastruktury, energetyki i cyfryzacji.

10 sierpnia: Ambasador Miyajima o polskim programie jądrowym. W wywiadzie dla portalu BiznesAlert.pl Ambasador Japonii w RP mówił o rozwoju współpracy z Polską w sektorze energetyki wodorowej i jądrowej. Ambasador wymienił kilka programów współpracy takich jak inicjatywę budowy infrastruktury wodorowej we współpracy z PGNiG, Lotos i ZE PAK oraz rozwiązania z zakresu magazynowania energii. Ambasador stwierdził, że japoński rząd jest zainteresowany współpracą w procesie budowy pierwszych elektrowni jądrowych na terenie Polski. Japońskie firmy mogą uczestniczyć w zapewnieniu dostaw kluczowych komponentów oraz zapewnić wsparcie ze strony ekspertów.

11 sierpnia: prefektura Oita i miasto Hita wysyłają pomoc dla dotkniętego tornadem miasta Hodonín w Czechach. Przedstawiciele prefektury Oita, przekazali Ambasadzie Republiki Czeskiej w Tokio dokumenty dotyczące

darowizny humanitarnej przeznaczonej na pomoc w likwidacji skutków niszczycielskiego tornada na Morawach Południowych. Prefektura Oita i miasto Hita od wielu lat współpracują z miastem Hodonín. Podczas spotkania Kawashima Eiichiro, Zastępca Dyrektora Urzędu Tokio Prefektury Oita, złożył kondolencje ofiarom katastrofy.

28 sierpnia: pilotażowa stacja tankowania wodorem w Polsce. Toyota Motor Poland i Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SA (PGNiG) podpisały umowę dotyczącą współpracy przy rozwoju infrastruktury wodorowej w Polsce. Celem projektu ma być uruchomienie pilotażowej stacji tankowania pojazdów wodorem.

KOMENTARZ

W relacjach polsko-japońskich najważniejszym wydarzeniem była wizyta prezydenta Andrzeja Dudy w Tokio, który podczas spotkania z premierem Sugą Yoshihide zachęcał do zaangażowania japońskich podmiotów w inicjatywę Trójmorza. Prezydent Duda jest osobiście zaangażowany w rozwój tego projektu. Na początku lipca uczestniczył w szczycie Trójmorza zorganizowanym w Bułgarii. Prezydent Duda stwierdził, że inicjatywa jest coraz bardziej rozpoznawalna i świetnie się rozwija pomimo pandemii. Komentarze ze strony premiera Sugi oraz uczestnictwo Ambasadora Miyajimy w II Forum Regionów Trójmorza w Lublinie wskazują na to, że strona japońska wykazuje umiarkowane zainteresowanie inicjatywą. W tym miejscu warto również zwrócić uwagę na spotkanie japońskiego ambasadora z ministrem Andrzejem Adamczykiem. Polski rząd próbuje zachęcić japońskie firmy do udziału w dużych projektach infrastrukturalnych. Jak na razie nie widać jednak wiążących deklaracji ze strony japońskiej. Na stronie ambasady Japonii spotkanie opisano jednym zdaniem, nazywając je wizytą kurtuazyjną.

III.SYTUACJA GOSPODARCZA

3 lipca: prezes Mitsubishi Electric ustąpi ze stanowiska. Prezes Mitsubishi Electric Corp. Sugiyama Takeshi poda się do dymisji, w związku z fałszowaniem wyników testów sprzętu dostarczanego przedsiębiorstwom kolejowym. Proceder ten może sięgać nawet 30 lat wstecz. Urzędnicy Mitsubishi Electric przyznali się do fałszowania wyników testów przy dostarczaniu przedsiębiorstwom kolejowym urządzeń klimatyzacyjnych i urządzeń pneumatycznych, stosowanych w systemach hamulcowych.

19 lipca: Toyota rezygnuje ze spotów reklamowych związanych z igrzyskami olimpijskimi. Toyota Motor, jeden z głównych sponsorów Olimpiady w Tokio, rezygnuje z planów emisji reklam związanych z igrzyskami, z powodu wzrostu niezadowolenia społecznego. Prezes firmy Toyoda Akio nie weźmie udziału w ceremonii otwarcia i innych oficjalnych wydarzeniach związanych z zawodami. Toyota w 2015 roku podpisała umowę sponsorską z Międzynarodowym Komitetem Olimpijskim, stając się częścią programu Olympic Partner. W ramach umowy firma dostarczyła na igrzyska pojazdy i usługi związane z mobilnością.

21 lipca: Japonia zwiększa udział energii odnawialnej. Japonia zwiększy planowany udział energii odnawialnej w krajowym koszyku energetycznym do roku 2030. Decyzja ma na celu wypełnienie zobowiązań wynikających z międzynarodowych porozumień klimatycznych. Ministerstwo Gospodarki, Handlu i Przemysłu planuje zmniejszenie produkcji energii elektrycznej w Japonii o 10 procent do roku 2030. Energia jądrowa i inne niekopalne źródła energii będą stanowić około 60 proc. całkowitej produkcji energii elektrycznej, dzięki zwiększeniu udziału źródeł odnawialnych. Założenia mają zostać włączone do nowego Podstawowego Planu Energetycznego.

22 lipca: Suzuki i Daihatsu dołączają do inicjatywy Toyoty dotyczącej pojazdów elektrycznych. Suzuki Motor Corp. i Daihatsu dołączają do spółki joint venture mającej na celu produkcję komercyjnych pojazdów elektrycznych. Obaj producenci samochodów obejmą po 10% udziałów w spółce, na równi z Isuzu Motors i Hino Motors, podczas gdy Toyota będzie posiadać 60% udziałów. Dzięki dołączeniu nowych członków spółka będzie w stanie rozszerzyć współpracę nie tylko na pojazdy użytkowe, ale również na pojazdy mini.

22 lipca: BOJ staje się głównym udziałowcem na rynku krajowym. Bank Japonii posiada udziały wyceniane na 470 miliardów USD, przez co stał się największym inwestorem na japońskim rynku papierów wartościowych. Akcje należące do BJ są łącznie warte więcej niż aktywa Rządowego Funduszu Inwestycyjnego Emerytur, który był największym udziałowcem w roku 2019. W rezultacie pojawiły się obawy o zakłócenia na rynku i konflikt interesów.

10 sierpnia: spadek zysków SoftBanku. Zyski firmy technologicznej SoftBank w pierwszym kwartale fiskalnym spadły o 39. Rok wcześniej zyski firmy wzrosły głównie dzięki fuzji z firmą Sprint. Do portfela inwestycyjnego SoftBanku, należą akcje firm WeWork, Yahoo! Japan i Alibaba. W ciągu minionego kwartału grupa dokonała inwestycji o łącznej wartości 2,1 miliarda USD.

12 sierpnia: wzrost poziomu cen hurtowych w Japonii. W lipcu ceny hurtowe w Japonii rosły w najszybszym tempie od 13 lat. Globalny wzrost cen towarów i osłabienie jena podniosły koszty importu szerokiej gamy towarów. W ujęciu

miesięcznym ceny hurtowe wzrosły o 1,1%. Jak na razie wzrost cen hurtowych nie napędza inflacji konsumenckiej, która utrzymuje się na poziomie bliskim zera.

19 sierpnia: Toyota ograniczy globalną produkcję o 40%. Toyota Motor ogłosiła, że zmniejszy globalną produkcję na przyszły miesiąc o 40 procent w stosunku do poprzedniego planu. Przyczyną są niedobory części wynikające z rozprzestrzeniania się koronawirusa i blokady chińskich portów. Toyota zawiesi produkcję w zagranicznych fabrykach i 14 zakładach w Japonii. Niektóre linie produkcyjne będą zamknięte przez cały miesiąc. Firma ma trudności z zabezpieczeniem części od dostawców z Azji Południowo-Wschodniej, w związku z gwałtownym wzrostem liczby przypadków koronawirusa. Niedobór chipów jest kolejnym istotnym czynnikiem. Dwóch innych japońskich producentów samochodów - Honda Motor i Nissan Motor - również zawiesiło część produkcji.

20 sierpnia: Coinbase rozpoczyna współpracę z MUFG w celu ekspansji na japoński rynek kryptowalut. Największa amerykańska giełda kryptowalut wchodzi na japoński rynek, z ofertą dostępną wyłącznie dla posiadaczy kont w banku Mitsubishi UFJ Financial Group. Oferta pozwala posiadaczom kont kupować i sprzedawać wirtualne waluty. W Japonii działa obecnie 31 firm które mają pozwolenie na handel kryptowalutami.

26 sierpnia: JBIC zaprzestanie finansowania elektrowni węglowych. Japoński Bank Współpracy Międzynarodowej poinformował, że do roku 2040 nie będzie udzielał kredytów dla zagranicznych elektrowni węglowych. JBIC twierdzi, że saldo pożyczek dla takich elektrowni wynosiło około 6 miliardów USD. Pożyczkodawca zaznaczył, że nie będzie już oferował finansowania żadnych tego typu projektów, nawet tych w które zaangażowane są japońskie firmy. Trzy największe japońskie prywatne grupy finansowe, Mitsubishi UFJ, Sumitomo Mitsui i Mizuho, ogłosiły podobne plany.

26 sierpnia: Murata Manufacturing zamknie zakład produkcyjny z powodu COVID-19. Murata Manufacturing Co. tymczasowo zamknie zakład w Japonii, który produkuje wielowarstwowe kondensatory ceramiczne do smartfonów, komputerów i samochodów. Długotrwałe wstrzymanie produkcji, może negatywnie wpłynąć na działalność producentów urządzeń elektronicznych. Fabryka Echizen w prefekturze Fukui będzie zamknięta przynajmniej do 31 sierpnia po tym, jak u 98 z 7000 pracowników wykryto obecność wirusa COVID-19.

KOMENTARZ

W części gospodarczej warto zwrócić uwagę na dalszy ciąg niedoboru na rynku półprzewodników oraz zaburzenie łańcucha dostaw, wywołanego kolejną falą COVID-19. Toyota oraz inne japońskie firmy motoryzacyjne poinformowały o konieczności zamknięcia części fabryk i zmniejszenia produkcji. W odpowiedzi na kryzys prezydent Joe Biden ogłosił, że jego administracja przeznaczy 50 mld USD na rozwój produkcji i badań półprzewodników w Stanach Zjednoczonych. Program ten ma być odpowiedzią na rosnącą pozycję Chin w tym sektorze. Tokio obawia się, że amerykańska inicjatywa może zagrozić japońskiemu przemysłowi produkcji półprzewodników, który kiedyś dominował w skali globalnej.

Niekorzystną sytuację gospodarczą związaną z zaburzeniem dostaw wzmaga wzrost liczby zakażeń COVID-19 na terenie całego kraju. W efekcie Bank Japonii musiał obniżyć prognozę wzrostu gospodarczego do 3,8 procent, ponieważ nowe ograniczenia w walce z pandemią zaszkodziły konsumpcji. Pomimo widocznego wzrostu cen hurtowych inflacja konsumencka pozostaje na bardzo niskim poziomie, co wskazuje na pogłębienie negatywnych nastrojów wśród japońskiego społeczeństwa.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

